

การวางแผนการเงินสำหรับคนที่เริ่มมีครอบครัว

คุณวรพจน์ เกตุอร่าม CFP®
สมาคมวางแผนการเงินไทย

การสร้างครอบครัวเป็นบทสรุปของคนวัยหนุ่มสาว เมื่อพบเจอคนที่ถูกใจ ยุคดิลค์ ไอก็กดเลิฟ เมื่อถึงจุดที่ตกลงปลงใจจะใช้ชีวิตร่วมกันแล้วนั้น คงหนีไม่พ้นต้องมานั่งวางแผนการเงินร่วมกัน เพราะเมื่อเป็นสามีภรรยาแล้ว เป้าหมายในชีวิต คงไม่ใช่เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง แต่ควรเป็นของคนสองคนร่วมกัน ดังนั้นเรื่องเงินๆ ทองๆ จึงควรมานั่งวางแผนด้วยกัน

ก่อนแต่งงานแต่ละคนอาจมีรายได้ และค่าใช้จ่ายที่ต่างคนต่างได้ ต่างคนต่างใช้จ่ายตามแต่ต้องการ แต่เมื่อแต่งงานกันแล้ว ควรจะต้องมีการวางแผนร่วมกัน ว่ารายได้ของแต่ละฝ่ายเป็นเท่าไร ใช้จ่ายมีอะไรบ้าง ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ หรืออาจกำหนดเป็นค่าใช้จ่ายของครอบครัว แล้วกำหนดเป็นกองกลาง ที่แต่ละฝ่ายต้องนำรายได้มาร่วมกันรับผิดชอบ เพราะบางคนอาจมีภาระทางครอบครัวเดิม เช่น เลี้ยงดูบิดามารดา ซึ่งยังคงต้องรับผิดชอบต่อไป นอกจากนี้ยังต้องกำหนดให้มีเงินออมของครอบครัวด้วย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ฝันไว้ร่วมกัน พูดง่ายๆ ว่า เงินของฉัน เงินของเธอ และเงินของเรา แบ่งเป็นส่วนๆ สำหรับคนที่ไม่ได้ใช้เงินร่วมกัน แต่ถ้าครอบครัวไหน ภรรยาเป็นผู้ดูแลรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมด ก็อาจจะมีเพียงแค่งเงินของฉันอย่างเดียว เพราะก็คิดว่า เงินของเธอก็คือเงินของฉัน เงินของฉันก็คือเงินของฉัน (ฮา) ดังนั้นการทำความเข้าใจการรายได้รายจ่ายของครอบครัวจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับครอบครัวใหม่

การออมและการลงทุนเพื่อเป้าหมายของครอบครัว ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ความต้องการของแต่ละครอบครัว บางครอบครัวอาจอยากมีบ้านหลังใหม่ บางครอบครัวอาจอยากไปเที่ยวต่างประเทศทุกปี ซึ่งเป้าหมายหรือความฝันนั้นจะสำเร็จได้จากการออมและการลงทุน ก่อนจะเริ่มลงทุนนั้น ครอบครัวจำเป็นต้องมีเงินออมเพื่อเป็นสภาพคล่องสำหรับรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินบางเรื่อง เช่น การตกงานของสามีหรือภรรยา การเกิดน้ำท่วม หรือ เหตุการณ์ที่แสดงถึงความไม่แน่นอนของชีวิต โดยควรจะมีสภาพคล่องอย่างน้อย 3-6 เท่าของค่าใช้จ่าย การลงทุนของครอบครัวนั้น อาจต้องผสมผสานความเสี่ยงของสามีและภรรยา เพื่อให้เกิดความสมดุล และเพื่อความสบายใจของทั้งคู่ ดังนั้นคงต้องประเมินว่าสามีภรรยาของเราเป็นคนที่รับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตาม การวางแผนการเงินระยะยาวที่มีเป้าหมายเกิน 15-20 ปีขึ้นไป สามารถเลือกลงทุนในหุ้นได้ เพราะการลงทุนในหุ้นระยะยาวจะช่วยให้ปลอดภัยจากรอบวัฏจักรเศรษฐกิจ (Business Cycle) ซึ่งกินระยะเวลาประมาณ 10-13 ปี โดยควรปรึกษากันว่าจะเลือกหุ้นแบบไหน เช่น หุ้นพื้นฐานดีบริษัทขนาดใหญ่ หรือ หุ้นขนาดเล็กที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโต และควรกระจายการลงทุนออกไปในหุ้นหลายๆ ตัว โดยบริหารเป็นพอร์ตการลงทุน เพื่อลดความเสี่ยงจากการเลือกหุ้นผิดตัว ที่อาจจะเกิดความเสียหายกับเงินลงทุนได้ หากไม่มีเวลา หรือไม่สามรถติดตามหุ้นเป็นรายตัวได้ ก็สามารถเลือกลงทุนในกองทุนรวมหุ้น ซึ่งมีความหลากหลายในนโยบายการลงทุน ตั้งแต่หุ้นใหญ่พื้นฐานดี หุ้นขนาดเล็ก หุ้นปันผล และมีการบริหารความเสี่ยงจากผู้จัดการกองทุน ซึ่งใกล้ชิดข้อมูลและมีความรู้มากกว่าเรา

ดังนั้น ควรมีการกระจายการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการใช้ง่ายๆ Dollar Cost Average นั่นก็คือการแบ่งเงินลงทุนเป็นงวดๆ เพื่อซื้อหุ้นอย่างสม่ำเสมอ การทำเช่นนี้ช่วยลดความเสี่ยง ในกรณีที่หุ้นมีการปรับตัวลดลง ต้นทุนของเราจะไม่ได้อยู่ในราคาสูงสุด เพราะเราจะสามารถซื้อหุ้นได้ในราคาที่ถูกลง ทำให้ต้นทุนโดยรวมของเราไม่สูงมากจนเกินไป แต่ถ้าหุ้นมีการปรับตัวขึ้น เราอาจมีต้นทุนโดยรวมที่สูงขึ้น ซึ่งวิธีนี้ช่วยให้เราลดความเสี่ยงได้มากกว่าการทุ่มซื้อหุ้นเพียงครั้งเดียว

ส่วนการเลือกลงทุนในหุ้นรายตัว ควรเลือกรูทกิจที่เรามีความเข้าใจ หรือมีความใกล้ชิด เนื่องจากงานของเรา หรือ ลักษณะไลฟ์สไตล์ ทำให้เรามีโอกาสได้ใช้สินค้าและบริการของรูทกิจนั้นๆ เพื่อที่เราจะสามารถเข้าใจในรูทกิจ และมองเห็น แนวโน้มของรูทกิจได้ว่าจะมีอนาคตที่สดใสเพียงใด

สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ เรื่องการจดทะเบียนสมรสหรือไม่ เพราะจะมีผลติดตามมาในเรื่องของกฎหมายและ ภาระผูกพัน เนื่องจากกฎหมายถือว่า สามีภรรยาที่สมรสกันนั้นเป็นบุคคลคนเดียวกัน การทำนิติกรรมบางประการต้องทำ ร่วมกัน เช่น การซื้อขายสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ส่วนผลทางด้านการวางแผนการเงิน จะมีเรื่องที่ต้องพิจารณา คือ ภาษี สิ้นสมรสและมรดก

ในแง่ของภาษี หากเป็นครอบครัวมีรายได้ทางเดียว คือ สามีหรือภรรยาเป็นผู้มีรายได้ จะสามารถนำคู่สมรส รวมทั้งบิดามารดาของคู่สมรส ค่าเบี้ยประกันของบิดามารดาของคู่สมรส มาหักเป็นค่าลดหย่อนเพิ่มเติมได้ หากไม่ได้จดทะเบียนสมรส กฎหมายถือว่าไม่เป็นคู่สมรส ดังนั้นสิทธิลดหย่อนต่างๆ เหล่านี้ จะไม่สามารถนำมาใช้ได้ แต่ถ้าต่างฝ่าย ต่างมีรายได้ ซึ่งสามารถแยกยื่นภาษีได้อยู่แล้ว ปัญหาข้อนี้อาจไม่เป็นเรื่องสำคัญนัก

ด้านการวางแผนมรดก การจดทะเบียนสมรส ทำให้เกิดทรัพย์สินส่วนกลางของคนสองคน ที่เรียกว่าสิ้นสมรส คือ ทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างการสมรส กฎหมายกำหนดให้เป็นของคนสองคน คู่สมรสมีสิทธิกึ่งหนึ่งในสิ้นสมรสนั้น ถึงแม้ว่า ในทางปฏิบัติ ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเป็นผู้ทำมาหาได้ เช่น สามีประกอบธุรกิจ ภรรยาเป็นแม่บ้าน ทรัพย์สินที่อยู่ในชื่อของสามี ที่ได้มาระหว่างการสมรส จัดเป็นสิ้นสมรส ภรรยาสิทธิครึ่งหนึ่งในทรัพย์สินนั้นๆ เช่นเดียวกับสามี ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็รวมถึง หนี้สิน ด้วยเช่นกัน หากสามีมียุทธสิน ภรรยาต้องรับผิดชอบครึ่งหนึ่ง ดังนั้นการจัดการด้านทรัพย์สินจะมีความยุ่งยากซับซ้อน กว่าคนโสด โดยต้องพิจารณาก่อนว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นสิ้นสมรส หรือ สินส่วนตัว และเมื่อหักด้วยหนี้สินแล้ว เหลือเป็น สิ้นสมรสสุทธิเท่าไร การวางแผนมรดกจะทำได้กับสินส่วนตัวและสิ้นสมรสในส่วนของตนเองเท่านั้น

สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ แผนการมีบุตร ลูกถือเป็นโช่ทองคลั่งใจของพ่อแม่ ทำให้ครอบครัวมีสีสัน มีความ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามสมัยนี้การมีบุตรก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายตามมาอีกมาก เช่น ค่าฝากท้องและค่าคลอด ค่าเลี้ยงดู และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ค่าเล่าเรียนในปัจจุบันมีอัตราที่สูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับอดีต เนื่องจากคุณภาพของการศึกษาที่ดีขึ้น มีโรงเรียน Bilingual International หรือ แม้แต่โรงเรียนทางเลือก ที่เน้นพัฒนาการ ของเด็กมากกว่าวิชาการ เป็นตัวเลือกให้พ่อแม่ยุคใหม่มากขึ้น นอกจากนี้เด็กสมัยนี้ยังต้องเรียนพิเศษ เช่น กีฬา ดนตรี เพิ่มเติม เพื่อให้มีความสามารถพิเศษ ดังนั้นค่าใช้จ่ายสำหรับบุตรหนึ่งคน จึงสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับอดีต การวางแผน การศึกษาให้กับลูกเป็นอีกเรื่องที่ต้องให้ความสนใจเป็นเรื่องต้นๆ เพราะเราคงต้องยอมรับว่า การศึกษาของลูกคือปัจจัยที่ สำคัญสู่ความสำเร็จของเค้าในอนาคต

นอกจากนี้ ควรพิจารณาเรื่องการปกป้องความเสี่ยงด้านการเงินอีกด้วย ซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นได้ ยกตัวอย่าง ครอบครัวหนึ่งมี สามีเป็นคนหารายได้หลัก มีภรรยาเลี้ยงดูคนทั้งบ้าน ทั้งภรรยา ลูก และพ่อแม่ของสามี รวมทั้งผ่อนบ้าน ผ่อนรถ หากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน เมื่อสามีเกิดเป็น โรคภัยแรง หรือ อุบัติเหตุรุนแรง จนไม่สามารถหารายได้ต่อไปได้ จะเกิดอะไรขึ้นกับครอบครัวนี้ คุณภาพชีวิตของครอบครัวคงจะหายไป ค่าใช้จ่ายต่างๆ ใครจะเป็นคนดูแล ค่าผ่อนบ้าน ผ่อนรถ ค่าเทอมลูก ยังคงต้องมีคนรับผิดชอบอยู่ แถมค่าใช้จ่ายในการรักษาตัวของสามีอีก ดังนั้นสิ่งที่มองข้ามไม่ได้เลยคือ การวางแผนประกัน ซึ่งควรพิจารณาทั้งเรื่องทุนประกันชีวิต ที่ควรจะมีมากพอสำหรับส่งลูกเรียนจนจบ จัดการภาระหนี้ ทั้งหมด และมีค่าใช้จ่ายก่อนหนึ่งไว้ให้ครอบครัว เพื่อให้เวลาในการปรับตัว นอกจากนี้ยังควรดูเรื่องค่ารักษาพยาบาล จาก การเจ็บป่วยด้วยโรคภัยแรง หรืออุบัติเหตุ ควรมีพอลี่ที่จะรับมือกับค่าใช้จ่ายสำหรับเหตุการณ์ร้ายๆ เหล่านี้

สุดท้ายการวางแผนเกษียณ คงต้องมาทบทวนร่วมกันว่า จะเกษียณเมื่อไหร่ จะเกษียณพร้อมกันหรือไม่ในกรณีที่
คู่สมรมีอายุที่แตกต่างกันพอสมควร หลังเกษียณจะใช้ชีวิตอย่างไร จะพำนักที่ไหน เพื่อกำหนดแผนการเกษียณที่
เหมาะสมสำหรับทั้งคู่

ทั้งนี้ทั้งนั้น ความฝันหรือเป้าหมายของคนทั้งสองคน จะบรรลุหรือไม่ คงขึ้นกับควมมีวินัย และความอดทนของ
ทั้งคู่ที่จะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ จนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ขอให้มีความสุขสมหวัง รักกันนานๆ นะครับ